

Vysoká škola ekonomie a manažmentu verejnej správy in Bratislave

Postavenie obecného zastupiteľstva v obciach Slovenska

XVII. mezinárodní kolokvium o regionálných viedách

Ing. Ivana Gecíková, PhD.

Katedra verejnej správy

Ústav verejnej správy

Vysoká škola ekonomie a manažmentu verejnej správy v

Bratislave

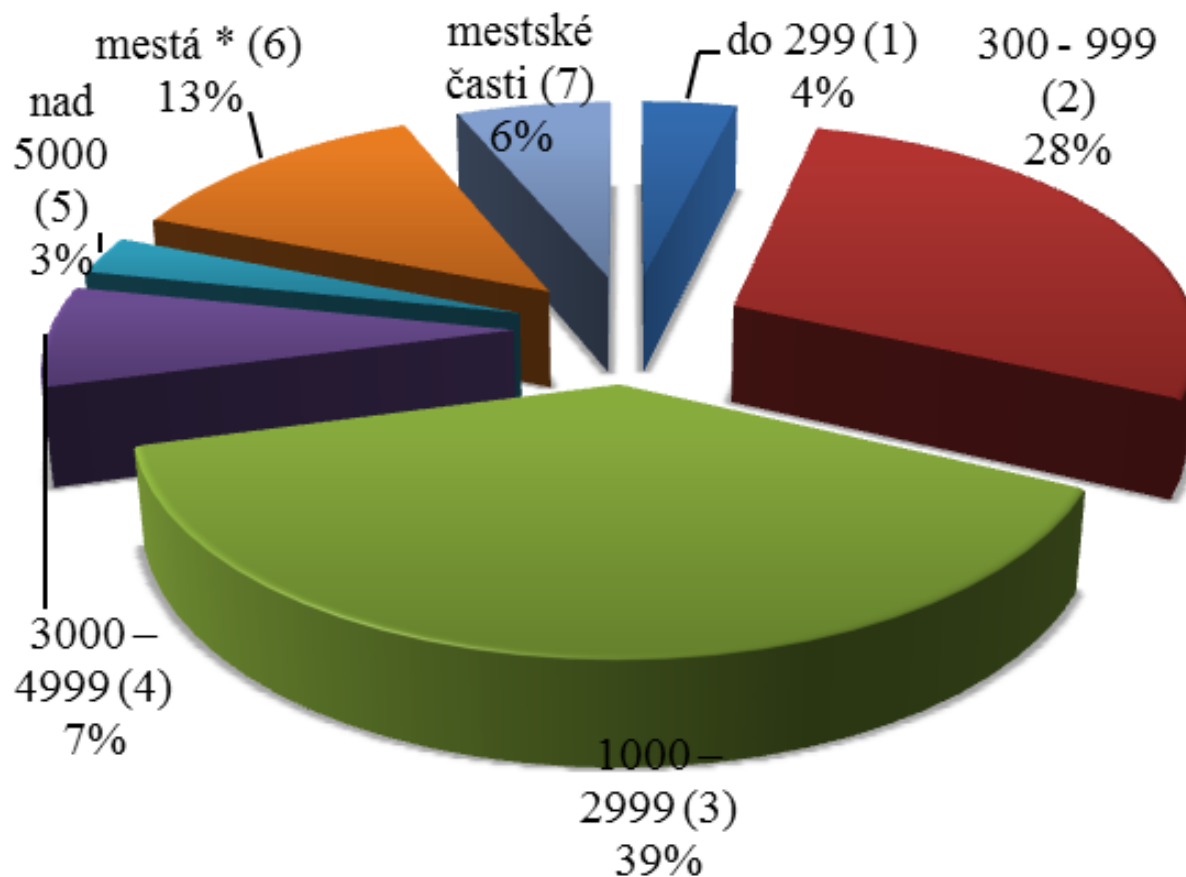
ivana.gecikova@vsemvs.sk

Čo je to obecné zastupiteľstvo?

- Kolektívny orgán obce, ktorý sa skladá z poslancov volených v priamych voľbách.
- Kompetencie:
 - určuje zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce
 - schvaľuje rozpočet obce a jeho úpravy
 - kontroluje čerpanie rozpočtu a schvaľuje záverečný účet obce
 - rozhoduje o zavedení či zrušení miestnej dane a ukladá miestny poplatok
 - uznáva sa na nariadeniach
 - prijíma rozhodnutia o prijatí úveru alebo pôžičky,
 - vyhlasuje miestne referendum
 - schvaľuje rozvojové dokumenty obce
 - a iné.
- Plní funkciu vrcholového manažmentu s rozhodujúcou právomocou.
- Z hľadiska jeho pôsobnosti má strategické pôsobenie, nakoľko rozhoduje o základných otázkach života obce.

Štruktúra obcí zapojených do prieskumu podľa veľkostnej kategórie obce (v %)

Tab. 1: Základná charakteristika obcí zapojených do výskumu

Veľkosť obce	Počet obcí	Počet obyvateľov v skúmaných obciach	Počet poslancov zastupiteľstiev
do 299	11	2 295	54
300 - 999	80	50 971	511
1000 – 2999	111	190 505	955
3000 – 4999	21	80 138	224
nad 5000	8	47 240	101
mestá	36	1 288 546	679
mestské časti	18	496 145	339
Výskumná vzorka spolu	285	2 155 840	2 863

Zdroj: vlastný výskum

Tab. 2: Počet poslancov a ich priemerný vek v skúmaných obciach

Ukazovateľ Kategória obce	počet poslancov spolu (abs.)	priem. počet poslancov na obec	počet poslancov na 1000 obyvateľov	počet obyvateľov na 1 poslanca	priem. vek poslancov
do 299	54	5	24	43	37
300 - 999	511	6	10	100	43
1000 – 2999	955	9	5	199	36,84
3000 – 4999	224	11	3	358	34,21
nad 5000	101	13	2	468	46,19
mestá	679	19	1	1898	37,61
mestské časti	339	19	1	1464	31,52
Spolu	2863	12	6	647	38,05

Zdroj: vlastný výskum, vlastné spracovanie

Tab. 3: Pohlavná štruktúra poslancov v OZ sledovaných obcí

Ukazovateľ Kategória obce	% podiel mužov	% podiel žien	priem. počet poslancov mužov na obec	priem. počet poslancov - žien na obec	počet poslancov - mužov na 1000 obyvateľov	počet poslancov - žien na 1000 obyvateľov
do 299	74,07	25,93	3,64	1,27	17,43	6,10
300 - 999	74,56	25,44	4,76	1,63	7,47	2,55
1000 – 2999	74,35	25,13	6,40	2,16	3,73	1,26
3000 – 4999	76,79	23,21	8,19	2,48	2,15	0,65
nad 5000	66,34	30,69	8,38	3,88	1,42	0,66
mestá	76,88	23,12	14,50	4,36	0,41	0,12
mestské časti	68,44	34,51	12,89	6,50	0,47	0,24
Spolu	74,19	25,88				

Zdroj: vlastný výskum, vlastné spracovanie

Tab. 4: Funkčné obdobie poslancov

Funkčné obdobie / Veľkosť obce	1. FO	2. FO	3. FO	4. FO	viac ako 4 FO	neudané
do 299	22	17	3	6	1	5
300 - 999	82	238	87	52	33	19
1000 – 2999	341	96	63	45	35	375
3000 – 4999	53	10	4	5	3	149
nad 5000	15	6	6	5	6	63
mestá	104	53	34	22	20	446
mestské časti	28	18	4	1	0	288
Spolu	645	438	201	136	98	1345

Zdroj: vlastný výskum, vlastné spracovanie

Tab. 5: Počet komisií zriadených pri OZ v skúmanej vzorke obcí

Komisie Veľkosť obce	Počet komisií zriadených pri OZ												Počet obcí s nezriadenými komisiami
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Spolu	
do 299	2	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	6	5
300 - 999	7	13	15	14	10	4	3	0	0	0	0	67	14
1000 – 2999	5	1	21	23	22	16	6	4	4	1	0	103	7
3000 – 4999	1	0	0	3	4	7	2	3	0	0	0	20	1
nad 5000	0	0	0	3	1	3	0	1	0	0	0	8	0
mestá	0	0	0	1	4	7	5	10	2	3	1	33	0
mestské časti	0	0	0	4	3	3	0	5	1	2	0	18	0
Spolu	15	15	38	48	45	40	16	23	7	6	1	254	27

Zdroj: vlastný výskum, vlastné spracovanie

* jedna obec neposkytla požadované údaje

Závery:

- Obecné zastupiteľstvá v obciach Slovenska majú rôznu štruktúru, ktorá však nie je ovplyvnená ani veľkostnou skupinou obce a ani tým, či sa jedná o mesto alebo o dedinu. Štruktúra poslancov predstavuje výsledok rozhodovania sa voličov pri komunálnych voľbách.
- Z hľadiska pohlavnej štruktúry v obecných zastupiteľstvách neustále prevláda zastúpenie poslancov - mužov oproti poslankyniam - ženám. Veľkosť obce v tomto prípade nebola rozhodujúcim faktorom.

Závery:

- kvalita poslancov bola posudzovaná cez dĺžku ich funkčného pôsobenia ako poslanca zastupiteľstva. Výsledky výskumu poukázali, že výrazná časť poslancov zastávala tento mandát prvý krát a druhý krát. Máme za to, že pokiaľ je poslanec vo výkone mandátu prvýkrát, potrebuje omnoho väčší priestor naštudovať problematiku fungovania miestnej samosprávy ako funkčne starší poslanci. Poslanci v druhom funkčnom období majú už určité vedomosti, ktoré môžu pri prijímaní rozhodnutí.
- V prípade, že sú poslanci vo výkone mandátu prvý krát alebo sú menej skúsení, môžu sa pri prijímaní svojich rozhodnutí opierať o odborné stanoviská, ktoré im predkladajú odborné komisie zastupiteľstva. Počet komisií, ktoré si obce zriaďujú sa pohyboval spravidla v intervale od jednej komisie až po 11. Výsledky výskumu ale poukázali, že zriaďovať komisie ako odborné, poradné a iniciatívne orgány zastupiteľstva nie je pravidlom v každej obci a obci využívajú fakultatívnosť zriaďovania takýchto orgánov. Z respondovaných obcí 27 nemá zriadené žiadne komisie, pričom najviac takýchto obcí sa nachádza v kategóriách obcí s vyšším počtom obyvateľov.

Ďakujem za pozornosť.

Poznámka: Príspevok vznikol v rámci riešenia projektu IGA VŠEMVS 2/2010 „Kvalita samosprávneho manažmentu na miestnej úrovni“. 2010 - 2012